

Til Mattilsynet

Vår referanse: TOJ

Vår dato: 02.11.2021

Forslag til endring av mal for kontrollområdeforskrift for ILA

Viser til Mattilsynets invitasjon til innspill på strategi for endring av mal for kontrollområdeforskrift for ILA. Teknas innspill er utarbeidet i samarbeid med medlemmer fra fagnettverket Tekna Havbruk og fiskehelse, hvor ca. 1800 medlemmer er tilknyttet.

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 92 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Endringen i mal for kontrollområdeforskrift for infeksjøs lakseanemi (ILA) vil føre til at det blir færre lokaliteter som overvåkes i etterkant av en ILA-påvisning. Tekna Havbruk og Fiskehelse mener at historiske overvåkingsdata bør ligge til grunn for denne endringen der man ser på antall ILA-positive lokaliteter i eksisterende overvåkingsområder eller i nær tilknytning til disse versus nytt forslag.

Inn i dette bildet må det også sees på virus-slektskapsforhold i forbindelse med ILA-påvisninger er det mistanke om smitte i sjøfasen, såkalt sekundærsmitte eller kan smitten linkes til smittet settefiskgruppe og settefiskanlegg, definert som primærsmitte.

I høringsbrevet står det at: «endringsforslaget innebærer at antallet lokaliteter som omfattes av den enkelte forskrift som hovedregel reduseres, noe som både gir administrative, økonomiske og praktiske besparelser for både forvaltning og næringen». Med den negative utviklingen av ILA-statistikken som vi er vitne til i dag som bakgrunn, blir dette forslaget vanskelig å forstå uten en faglig redegjørelse for risikoen ved en slik endring. En kortsiktig økonomisk gevinst i dette forslaget kan fort bli dyrt på lengre sikt da risikoen for at uoppdaget ILA smitte får bedre mulighet til å etablere seg i områder pga begrensninger i antall lokaliteter som overvåkes.

Vi ser at det fortsatt er lagt til rette for å utvide overvåkingssonen utover bekjempelsessonen hvis det er forhold som særskilt taler for dette, men slik vi ser det vil dette bare føre til mer usikkerhet, spørsmål og unødvendig tidsbruk for det lokale Mattilsynet fremover.

Dagens regime med bekjempelsessoner og noe utvidede overvåkingssoner viser nettopp at ILA-tilfeller i sjøfasen raskt oppdages og oppdretter fjerner hurtig infiserte merder. Resterende merder og anlegg innenfor kontrollsonen blir deretter gjenstand for en intensivert overvåking der eventuelle påfølgende ILA-påvisninger på merdnivå også raskt oppdages og fjernes.

Tekna mener det skal særskilte omstendigheter til for å avvike fra dagens praksis da tidlig påvisning med påfølgende hurtig fjerning av infiserte merder er det mest effektive ved eksisterende ILA-håndtering i Norge. Vi mener også at videre fokus for å redusere den negative trenden i ILA-statistikken bør foregå på settefisksiden med å få frem bedre kunnskap om betydningen av avirulent ILA (HPR0) har å si for senere ILA-utbrudd i sjøfasen.

Om det viser seg at flere tilfeller av ILA har blitt oppdaget med dagens praksis og det foreligger mistanke om smitte i sjøfasen, så bør ikke overvåkingssonene innskrenkes slik det foreslås. Formålet med kontrollområdeforskrifter for ILA er å forebygge, begrense og bekjempe infeksjøs lakseanemi. Å redusere prøveuttak for å gi forvaltning og næring administrative, økonomiske og praktiske besparelser er ikke i henhold til formål.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten
generalsekretær